

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

I. Indledning.

a) Ændring af bruttofaktorindkomstregulering af generelle tilskud.

1. Tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier (udgiftsbehovstal) til kommunerne indførtes med virkning fra og med 1973-74 i medfør af lov nr. 294 af 9. juni 1971 om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til og udligning mellem kommunerne. Med virkning fra 1975-76 indførtes et tilsvarende tilskud efter udgiftsbehovstal til amtskommunerne, jfr. § 5 i lov nr. 379 af 13. juni 1973 om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner.

Tilskuddene efter udgiftsbehovstal ydes for treårige perioder ad gangen. Tilskuddet for periodens første år fastsættes af indenrigsministeren med tilslutning af folketingets finansudvalg, og reguleres herefter i periodens følgende finansår i overensstemmelse med ændringerne i den samlede bruttofaktorindkomst.

2. Amtskommunerne og Frederiksberg kommune oppebærer i henhold til § 4 i lov nr. 328 af 26. juni 1975 om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne et tilskud til speciel udligning af forskelle i statshospitalernes standard på overførelsestidspunktet. Tilskuddet ydes over en 10-årig periode med $\frac{1}{10}$ årligt, første gang i 1976-77.

I henhold til nævnte lovs § 5, stk. 2, ydes der endvidere fra og med 1976-77 Københavns kommune et særligt overgangstilskud til erstatning for det tidligere ydede statstilskud efter forsorgsloven. Tilskuddet ydes over en 15-årig periode og aftrappes med $\frac{1}{15}$ årligt, første gang i 1977-78.

Såvel det amtskommunale udligningstilskud som overgangstilskuddet til Københavns kommune reguleres årligt med ændringerne i den samlede bruttofaktorindkomst.

3. Den foreslåede ændring af opgørelsen af bruttofaktorindkomsten, hvorefter de offentlige ydelser fra og med tilskudsberegningen for finansåret 1977-78 udelades af beregningen, er et led i det forlig, der i august måned 1976 er indgået mellem Socialdemokratiet, Det radikale Venstre, Kristeligt Folkeparti og Centrum-demokraterne. Ændringen indebærer, at tilskuddene for 1977-78 til amtskommuner og kommuner ikke opreguleres med stigningen i den samlede bruttofaktorindkomst fra 1974 til 1975 på

10,7 pct., men kun med stigningen i den private sektors bruttofaktorindkomst på 8,4 pct. Tilskuddene for 1977-78 til amtskommuner og kommuner i henhold til §§ 5 og 6 i lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner, der foreløbig er opgjort til henholdsvis 5.164,2 og 6.618,4 mill. kr., nedsættes derfor med 107,3 og 136,0 mill. kr. til henholdsvis 5.056,9 og 6.482,4 mill. kr.

Endvidere reduceres de i medfør af § 4 og § 5, stk. 2, i lov om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne ydede udligningstilskud og overgangstilskud til amtskommunerne og Frederiksberg kommune samt Københavns kommune, med henholdsvis 2,4 og 8,1 mill. kr.

Ændringen af reguleringsmekanismen medfører i 1977-78 en statslig besparelse på i alt 253,8 mill. kr. For 1978-79 og 1979-80 kan de tilsvarende statsbesparelser foreløbig anslås til henholdsvis ca. 290 og ca. 310 mill. kr.

b) Regulering af tilskuddene efter udgiftsbehovstal for geografisk betingede pris- og lønforskelle.

4. Forud for gennemførelsen i folketinget af byrdefordelingsreformens 4. etape, der omfattede refusionsnedsættelser og -bortfald på undervisnings-, sygehus- og sygesikringsområdet, beregnede man virkningerne for de enkelte kommuner og amtskommuner af disse ændringer. Beregningerne viste, at en så omfattende refusionsafvikling ville resultere i en række meget betydelige udsving i de amtskommunale og kommunale skattetryk. Forklaringen herpå måtte i første række søges i det forhold, at de indtil da benyttede kriterier og vægte for tilskuddet efter udgiftsbehovstal ikke var tilstrækkeligt nuancerede til at give en rimelig fordeling af tilskudsbeløb af størrelsesordenen 6 mia. kr.

På baggrund heraf nedsatte indenrigsministeriet i foråret 1974 en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner, Danmarks Statistik, budgetdepartementet og indenrigsministeriet. Arbejdsgruppen fik til opgave at foretage en kritisk gennemgang af de hidtil anvendte kriterier med det formål at finde frem til bedre udgiftsbehovstal end de indtil da benyttede.

Som resultat af arbejdsgruppens undersøgelser udarbejdede indenrigsministeriet i januar måned 1975 en „Redegørelse vedrørende mulige forbedringer af de objektive udgiftsbehovskriterier“. På